

## З ІСТОРІЇ СЕЛА РЯСНОПІЛЬ

Тертишний В.

Ряснопіль – невелике село в південній Україні, центр сільської ради, що розташоване за 28 кілометрів на південний схід від районного центру та залізничної станції Березівка, що в Одеській області. Засноване у 1791 році. У 1808 році був збудований храм Святих Апостолів Петра і Павла. Населення – трохи більше 800 чоловік. Основний напрям господарства – землеробство, тваринництво та бджільництво. Назва «Ряснопіль» пішла від того, що на всій площі села були рясні поля і село посідало перше місце в районі за врожайністю. Через все село протікає річка Царега, яка за останні роки пересохла. Також в селі багато криниць з достатньо доброю водою.

Велике переселення народів IV – IX століть полишило слід у наших краях у вигляді 28 курганів, що зусібіч оточують село. Більшість цих курганів розкопані археологами або розорані селянами ще в XIX столітті.

В Ряснополі є лікарня на 25 ліжок, яка почала діяти приблизно в 1913 році. Першим головним лікарем був Дукельський, потім Червінко, після нього Біднюк В.М., йому на зміну прийшов Бабчук В.О. і знову Біднюк В.М., аж на сьогоднішній день він залишається головним лікарем. Медсестри: Шаталюк Т.Я., Вітрінська Є.І., Онуфрійчук Н.В., Гайна К.М., Костира Т.М., Сафронова Л.І.. Завідуючий газовим господарством – Кучеренко С.Г.

До Жовтневої революції на території села існували земське училище, яке складалося із трьох відділень, та церковно-парафіяльна школа. У школі дітей навчали старослов'янської мови, яка використовувалася в церковному писанні. Вчителями були священник та псаломниця. Вчилися там діти найбільш релігійних та заможних батьків.

Ряснопільська трудова школа була заснована у 1880 році як земська однокласна. Як трудова існує з 1920 року. Вчителями були Стоянов К. І., Хаджапуло М. І., Білова Л. В., Макарова Н. С., Линський П. О, Мадзарі Л.Д. Завідували школою Левицький Н. Л. ( до 1925 р.), Тімохін І. Г. (1925-1927 рр.)

До революції 1905 року будинок нинішнього «інтернату» належав пану Гіжицькому І. О., пізніше – поміщиці Анкудинській. Після 1917 року він перейшов до влади Рад. Спочатку в ньому організували «Червоний дім» (клуб), і лише в 1923 році тут була створена школа (з 1924 року – семирічка).

В 1935 – 1938 роках директором семирічної школи був В. І. Самолов. У 1938 році Ряснопільська школа стала середньою. Тож перший випуск учнів 10 класу відбувся в 1941 році. Атестат під №1 одержав А. П. Лопата. Після Самойлова директором став І. І. Солтус (загинув у 1941 році), вчитель української мови і літератури. Потім директорами школи були І. Опришко, П. Я. Кушнір. Л. П. Леонтюк, Т. І. Бойко, М. Н. Педеренко. Перший в

Ряснопільській школі кабінет фізики був створений вчителем фізики, завучем В. Т. Ткаченко.). У 1960-ті роки при Ряснопільській школи працювала музична школа по класу фортепіано, баяну та акордеону.

З роками зростала кількість учнів, а класи були розкидані по всьому селу, тому виникла гостра потреба в будівництві нової школи. В 1969 році був закладений фундамент, а у вересні 1973 року учні сіли за парти нової типової середньої школи на 560 місць, яка діє і досі. У 1974 – 1997 роках директором школи був вчитель хімії В. М. Курник. На той час в школі працювали 2 відмінники народної освіти УРСР: М. Н. Педеренко та В. М. Курник. Згодом знаком «Відмінник народної освіти» були нагороджені П. В. Сергієва, О. О. Великодна, К. І. Швидя, М. Х. Козавчинська.

З 18 березня 1997 р. по теперішній час школу очолює В. М. Котлик, вчитель фізики та астрономії. В 2004 році школа була газифікована та озеленена. З 2013 року на базі школи створено навчально-виховний комплекс 1- 3 ступенів і при ньому створено дитячий садок «Сонечко».

В 1929 році в селі Ряснопіль було створено колгосп «Іскра». Напрямок господарства – рільництво і м'ясо-молочне тваринництво. Першим головою колгоспу став П. І. Ємченко. В різні роки колгосп очолювали М. П. Шестопапов, Ф. М. Рибалко, А. М. Шаповаленко, П. С. Максименко, С. П. Табунський, М. М. Котлик. У 1958 році відбулося об'єднання ряду колгоспів в один навколо «Іскри». У 1989 році почалося розукрупнення колгоспів: із «Іскри» виділився колгосп «Основський». У січні 2000 року пройшла реорганізація господарства з КСП в ТОВ «Іскра». У березні 2000 році на базі ТОВ «Іскра» були створені два товариства з обмеженою відповідальністю: «Іскра» (директор М. М. Котлик), «Прогрес» (М. І. Волков).

У Ряснополі встановлено пам'ятник загиблим у роки війни та ветеранам. Близько 200 ряснопільців в 1941 – 1945 роках воювали на свободу Батьківщини. Серед тих, хто повернувся з фронтів війни багато нагороджено орденами і медалями: кавалери ордена Слави П. В. Авдєєв, Л. С. Береза, І. П. Ягельський, М. І. Руденко, В. Т. Ткаченко; кавалери ордена Червоної Зірки П. В. Авдєєв, І. А. Долгошея та інші.

Ряснопіль є центром однойменної сільради, якій підпорядковані села Зеленопілля, Основа, Петрівка, Сухине та Іванівка. В різні роки сільську раду очолювали В. В. Лісневич, В. П. Кубренюк, Г. С. Полима, М. І. Волков, Л. В. Курщина, В. М. Бідняк, В. М. Вірич, Т. М. Софронова. За першість в змаганні між сільрадами з культурного будівництва голову виконкому сільради В. П. Кубренюка нагороджено медаллю «За трудову доблесть». За 1965 – 1967 роки в селі споруджено 65 будинків.

З 1968 року в селі працювало два дитсадки, які були на фінансуванні районом. В дитсадках було по дві групи, в які набирали дітей з 1 року. З 1995 року дитсадки переведені на фінансування колгоспу. Добрим словом в селі

згадують виховательку Г. Т. Попович, працівників кухні Г. Т. Подиму, С. В. Софронову, А. М. Данько, нянь З. Красюк, В. М. Олійниченко, медсестру Л. Т. Безулю, завхоза А. Ф. Котлик.

В селі Ряснопіль в 1969 році споруджений будинок культури на 650 місць. При будинку культури було засновано бібліотеку, яка працює й до нині. У 1970-80 роки працював один з перших в області історико - краєзнавчий музей, який згодом отримав статус народного. Ініціатором відкриття якого був доцент Одеського політехнічного інституту П. П.

В Будинку культури діяв Духовий оркестр, створений у 1987 році О. М. Косточенком і проіснувавши до 1991 року. Також був естрадний вокально - інструментальний ансамбль. Нині в Будинку культури діє вокальний колектив « Калинонька ».

Станом на 1969 рік в селі були такі підприємства: млин, 2 виноробні, цех безалкогольних напоїв, олійня, 6 виробничих майстерень.

Молоді ряснопільчани достойно служили в армійських лавах, серед яких і ветерани афганської війни С. Л. Мосійчук, М. П. Деркаченко, О. Я. Сафронов. В ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС приймали участь Г. Г. Ладанюк, Є. М. Братанов, В. С. Колодяжний.

Постійно в селі приділяється увага спорту, особливо футболу. Щороку проводиться швидкісний турнір з футболу, присвячений пам'яті Героя Радянського Союзу П. В. Вертелецького, уродженця села Ряснопіль.

У 1980-90 роках в селі були обвлаштовані баня, хлібопекарня, маслозавод.

Нині на території села функціонують два сільськогосподарські підприємства: ПСП «Іскра - 2005» (директор М. М. Котлик) і ТОВ «ЮгАгроСервіс » (керівник А. О. Запорожан), які вирощують пшеницю, ячмінь, овес, кукурудза, сорго, соняшник, льон.

- 
1. Історія міст і сіл Української РСР. – Том: Одеська область. – К., 1969. – 911 с.
  2. Котлик С. О. Інтерв'ю від 17.03.2018
  3. Кучеренко С. Г. Інтерв'ю від 18.03.2018
  4. Ніточко І. І. Березівський район: історія, люди, події/ І. І. Ніточко. – Одеса: Чорномор'я, 2006. – 256 с.
  5. Ніточко І. І. Освіта: Документи. Факти. Спогади: Березівський район/ І. І. Ніточко. – Одеса: Астропринт, 2009. – 616 с.